Súd:	Okresný súd Čadca
Spisová značka:	16C/292/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5316207725
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Alena Jančulová
ECLI:	ECLI:SK:OSCA:2018:5316207725.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Alenou Jančulovou v spore žalobcov v rade: 1/ D. Š., nar. X.XX.XXXX, bytom Ž., T.Ž. F. X, 2/ H. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom Ž., T. F. X a 3/ E. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom Ž., T. F. X, žalobcovia v rade 1/ až 3/ právne zastúpení Mgr. Jánom Páchnikom, advokátom, so sídlom Mariánske námestie 29/6, Žilina, proti žalovaným v rade: 1/ E. A., nar. X.X.XXXX, bytom Č., B. XXX/X, právne zastúpený JUDr. Milanom Vysockým, advokátom, so sídlom Horná 116, Čadca 2/ Š. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č.I., B. XXX/X, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., Májová 1582, Čadca, IČO: 50 473 522 a v rade 3/ Generali poisťovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332, právne zastúpený MST PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, Laurinská 3, Bratislava, IČO: 36 861 545, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1),2),3) sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1) sumu 10.000.- € tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných.

II. Žalovaní v rade 1),2),3) sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2) sumu 10.000.- € tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

III. Žalovaní v rade 1),2),3) sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 3) sumu 10.000.- € tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

V. Žalobcovia v rade 1),2),3) m a j ú n á r o k na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 1),2),3) z prisúdenej sumy vo výške 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

o d ô v o d n e n i e :

1.Návrhom došlým súdu dňa 11.10.2016 sa žalobcovia v rade 1/ až 3/ voči žalovaným v rade 1/ až 3/ domáhali náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že žalovaní v rade 1/, 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 25.000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, žalobcovi v rade 2/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 30.000,-€ do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi v rade 3/ sumu 30.000,-€ do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadali, aby súd zaviazal žalovaných v rade 1/ až 3/ k povinnosti spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 1/, 2/, 3/ trovy konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V žalobnom návrhu tvrdili skutočnosti, že dňa 12.1.2015 spôsobil žalovaný v rade 1/ dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej utrpel R. Š., nar. XX.X.XXXX zranenie, ktorým v ten istý deň pri prevoze do nemocnice podľahol. V tejto súvislosti bol žalovaný v rade 1/ rozsudkom Okresného súdu Čadca sp.zn.

2T/136/2015 zo dňa 27.6.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.6.2016 okrem iného uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky s podmienečným odkladom a uložením skúšobnej doby v trvaní 4 roky a zároveň mu bol uložený trest zákazu viesť motorové vozidlá na dobu 4 rokov. Žalobcovia v rade 1/ až 3/ uvádzajú, že žalobkyňa je manželkou nebohého a žalobcovi a v rade 2/, 3/ sú jeho deťmi. Žalovaný v rade 1/ spôsobil smrť nebohého pri prevádzke motorového vozidla značky Škoda Fabia, EČ: B. XXXCK, ktoré bolo v tom čase vo vlastníctve žalovaného v rade 2/. Uvedené motorové vozidlo bolo v čase vzniku dopravnej nehody poistené na základe zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalovaným 3/ a to na základe poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX. Domáhajú sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu zásahu do práva na súkromie a rodinný život v dôsledku smrti ich manžela a otca, pričom ide o veľmi intenzívny zásah do tohto práva. Medzi nami a nebohým boli veľmi intenzívne vzťahy, stretávali sa denne, bývali v spoločnej domácnosti, išlo o funkčné rodinné spoločenstvo. Vzťahy medzi nimi boli dobré vyvinuté a citové väzby veľmi silné. Nebohý sa osobne a vzorne staral o chod domácnosti a to tak po stránke materiálnej ako aj po stránke osobnej, či už v oblasti starostlivosti o deti, ako aj o domácnosť. Všetci pociťujú zo straty manžela a otca do dnešných dní traumu, zúfalosť, úzkosť, nervozitu a šok a to napriek času, ktorý uplynul od tragickej dopravnej nehody. Žalobkyňa v rade 1/ bola nútená vyhľadať odbornú lekársku pomoc z dôvodu je psychických problémov. Rovnako aj žalobcovia v 2/ a v 3/ rade z uvedených dôvodov trpia psychickými problémami. Žalobca v rade 2/ otca neustále hľadal. Chodí sa s ním rozprávať na hrob a dlhodobo nie je schopný prijať fakt o jeho smrti. Deštrukcia vzťahov spôsobená protiprávnym konaním je nezvrátna a trauma tým vzniknutá neodstrániteľná. Ich život už nebude nikdy taký ako pred smrťou nebohého, pričom ide o zásah do fungovania ich rodiny maximálnej možnej intenzity s absolútnou nemožnosťou uvedenia do predošlého stavu. Vzniknutá situácia a navyše nepochybný vplyv na psychický stav žalobcov a to tak po ich osobnostnej ako aj citovej stránke, nakoľko milovaného manžela a otca im už nik nedokáže nahradiť. Rovnako pociťujú ako stratu aj absenciu príjmov nebohého. Žalobkyňa v rade 1/ pracuje ako rontgenová laborantka. Jej príjmy sú podpriemerné, pričom sa musí sama starať o výchovu a výživu žalobcov v rade 2/, 3/ ako aj ďalšieho nezaopatreného dieťaťa, ktoré študuje na vysokej škole. Taktiež zabezpečenie chodu celej domácnosti po smrti nebohého je ponechané výlučne na ňu. Pri vyšetrovaní okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode bolo zistené, že k smrti nebohého došlo výlučne v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v rade 1/, pričom nebohý neporušil žiadnu právnu povinnosť a vôbec sa nijakým spôsobom nepričinil ku vzniku dopravnej nehody a teda aj svojej smrti.

3. Na preukázanie svojich tvrdení súdu ako listinné dôkazy predložili rodný list maloletého E. Š. č.l. 9, rodný list maloletého H. Š. č.l. 10, z ktorých vyplýva, že ich otcom je R. Š., nar. 15.9.1966 a matka D. Š., nar. 2.10.1975. Ako listinný dôkaz ďalej označili spis Okresného súdu Čadca sp.zn. 2T/136/2015. Rovnako navrhli vykonanie dôkazu výsluchom žalobcov.

4. Žalovaný v rade 2/ Š. A. sa k podanému návrhu písomne vyjadril dňa 10.11.2016. Vo svojom vyjadrení poukázal, že smrť nebohého bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla. Je si vedomý rozsahu tragédie a straty, ktorú pociťujú žalobcovia, avšak nárok žalujúcich v celom rozsahu voči žalovanému v 1/ a v 2/ rade neuznáva, nakoľko ako vlastník vozidla Škoda Fabia, EČ: B., ktorým bola dopravná nehoda spôsobená si splnil všetky povinnosti, ktoré mu z vlastníctva a prevádzky tohto motorového vozidla vyplynuli. Nakoľko zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou tohto vozidla mal povinne zmluvne poistenú u poisťovne Generali poisťovňa, a.s., číslo poistnej zmluvy: XXXXXXXXXX, čo bolo zadokumentované už počas vyšetrovania nehody, pri ktorej bola žalujúcim spôsobená ujma. Jeho syn E. A., s ktorým žil v spoločnej domácnosti mal vozidlo k dispozícii, aby ho využíval podľa vlastnej potreby a poznal ho ako zodpovedného a spoľahlivého vodiča, ktorý sa nikdy nedopustil priestupku v cestnej premávke. Samotné vozidlo bolo pred nehodou plne funkčné a technicky spôsobilé. Ako poistenec si voči poisťovni Generali a.s. po tejto dopravnej nehody i v priebehu jej vyšetrovania splnil všetky povinnosti a poisťovňu upovedomil o samotnej udalosti, i o všetkých nárokoch poškodených, ktoré mu boli známe a to vrátane nároku žalujúcich, nakoľko tento nárok predložili už počas vyšetrovania zmienenej nehody. Má za to, že vzniknutej škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho ako od vlastníka vozidla požadovať. Neuznáva ani výšku nároku, ktorú žalujúci utrpeli, nakoľko vzhľadom na jeho sociálne postavenie i sociálne postavenie jeho rodiny je tento nárok neprimeraný a nepodložený. Pracuje nepretržite od svojich 20 rokov. Blíži sa ku koncu svojho aktívneho veku a predložený nárok je absolútne mimo jeho možnosti, ako aj možnosti jeho syna a celej rodiny, pričom práve pre prípad takejto udalosti mal uzatvorené vyššie zmienené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená a nech je nárok alebo ujma žalujúcich označená akýmkoľvek pojmom alebo akokoľvek vyložená v každom prípade sa bude jednať o škodu. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby bola žaloba voči jeho osobe a taktiež aj voči žalovanému v rade 1/ zamietnutá.

5. Žalovaný v rade 1/ sa k žalobnému návrhu písomne vyjadril podaním došlým súdu dňa 11.11.2016 č.l. 20 až 23. Vo svojom vyjadrení uviedol, že je pravdou, že bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Čadca sp.zn. 2T/136/2015 zo dňa 27.6.2016 v súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo dňa 12.1.2015, v dôsledku ktorej R. Š. utrpel zranenia, ktorým v ten istý deň pri prevoze do nemocnice podľahol. On sám pri dopravnej nehode utrpel zranenia, v dôsledku ktorých sa stal invalidným a bol mu priznaný invalidný dôchodok v sume 198,90 € mesačne. Bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru a ku dnešnému dňu je bez zamestnania. Po dopravnej nehode sa podrobil viacerým operáciám, vyšetreniam, hospitalizáciám, pričom ošetrujúci lekári sú opatrní vo svojich vyjadreniach o prognóze vývoja jeho zdravotného stavu v budúcnosti. Poukázal na to, že poškodený je oprávnený uplatniť si svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Zároveň poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/60/2015 zo dňa 31.3.2016, v ktorom krajský súd citoval rozsudok Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12 z 24.10.2013. V zmysle záverov citovaného rozsudku Súdneho dvora článok 3 ods.1 smernice 2009/103/EHS treba vykladať tak, že pod pojem „opatrenie... určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ sa musí zaradiť aj § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka a tento nárok musí byť podľa národného práva krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia v rade 1/ až 3/ si môžu nároky v zmysle § 15 ods.1 Obč. zák. uplatniť priamo proti poisťovateľovi a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Pokiaľ sa žalobcovia v rade 1/ až 3/ dožadujú voči jeho osobe náhrady nemajetkovej ujmy, túto ujmu kryje poistenie zodpovednosti za škodu v zmysle § 4 ods.2, 4 zákona č. 381/2001 Z.z., takže žalovaný v rade 3/ je povinný nahradiť žalobcom v 1/ až 3/ rade túto ujmu vo výške, v akej bude v konaní vykonaným dokazovaním preukázaná. Poukázal na tú skutočnosť, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých dopravnej nehody je treba zobrať do úvahy aj majetkové pomery vinníka (nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 3456/15 z 9.8.2016). Výšku žalovaného nároku z titulu nemajetkovej ujmy musia v konaní preukázať žalobcovia. Sumu 85.000,-€ nie je schopný žalobcom v rade 1/ až 3/ rade zaplatiť vzhľadom na svoj zdravotný stav a svoje majetkové pomery. Z odôvodnenia žaloby sa nedá bližšie zistiť ako dospeli žalobcovia v 1/ až v 3/ rade k sumám nemajetkovej ujmy uvedenej v žalobe. Žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu neuznáva. Je toho názoru, že súd by mal pri rozhodovaní zobrať do úvahy aj jeho majetkové pomery a jeho celkový nepriaznivý zdravotný stav. Tiež je toho názoru, že súdom určenú výšku nemajetkovej ujmy by mal v celom rozsahu zaplatiť žalobcom v rade 1/ až 3/ žalovaný v rade 3/, u ktorého bolo vozidlo, ktoré viedol v čase dopravnej nehody poistené. Je mu veľmi ľúto, čo sa stalo. Súcití so žalobcami v 1/ až v 3/ rade, čo už vyjadril aj v trestnom konaní. Žiadal, aby mu súd priznal oslobodenie od súdneho poplatku, nakoľko je invalidný dôchodca a nevlastní žiaden hnuteľný ani nehnuteľný majetok. Nemá žiaden úspory. Nie je zárobkovo činný a má výrazne sťažené možnosti pracovať. Ako listinný dôkaz navrhol oboznámiť trestný spis Okresného súdu Čadca sp.zn. 2T/136/2015, taktiež okrem výsluchu žalobcov navrhol aj vypočutie žalovaných v rade 1/ až 3/ a oboznámenie listinných dôkazov.

6. Na preukázanie svojich tvrdení žalovaný v rade 1/ súdu predložil rozhodnutie sociálnej poisťovne č. 940 707 7867 0 č.l. 25, 26 o priznaní invalidného dôchodku vo výške 198,90 € žalovanému v rade 1/ odo dňa 12.1.2016. Taktiež súdu predložil prepúšťaciu správu z Kysuckej nemocnice s poliklinikou č.l. 28, č.l. 29, z ktorej vyplýva, že žalovaný v rade 1/ bol hospitalizovaný od 27.4.2016 do 30.5.2016 a následne od 31.5.2016 do 7.6.2016 s diagnózou M8605 Osteomyelitis femoris l.sin. Rovnako predložil aj správu z Infektologickej ambulancie č.l. 30 zo dňa 29.6.2016, diagnóza chronická fistulácia v.s. pri chronickej osteomyleitíde (stafylokoknej etiolog). Rovnako predložil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21co/60/2015 č.l. 31 až 36, nález ÚS ČR sp.zn. I ÚS 3456/15 č.l. 37 až 42.

7. Žalovaný v rade 3/ sa k návrhu písomne vyjadril dňa 16.11.2016 č.l. 43 až 53. Vo svojom vyjadrení uviedol, že zastáva názor, že nie je v spore pasívne legitimovaný. Poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 31.3.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012, v ktorom najvyšší súd dospel k názoru, že poisťovňa nie je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých, po obeti dopravnej nehody pasívne legitimovaná. Zároveň poukázal aj na rozsudok NS SR zo dňa 31.3.2016 sp.zn. 3Cdo/301/2012 ako aj na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.5.2016 č.k. 9Co/176/2016-227, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý žalobu o náhradu nemajetkovej

ujmy žalobcov ako pozostalých po obeti dopravnej nehody voči žalovanému v rade 2/ (poisťovni) v celom rozsahu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne. Zároveň poukázali na princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (rozhodnutie ÚS I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Požiadavka právnej istoty je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 356/06). Keďže v prejednávanej veci ide o posúdenie rovnakej právnej otázky ako vo vyššie citovaných rozhodnutiach NS a rozhodnutia KS v Žiline nevidia dôvod na odklon na judikovaného právneho názoru najvyššieho súdu. Zároveň poukázali na právny rámec EÚ týkajúci sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako aj eurkonformným výklad pojmu škoda na zdraví s poukazom na smernice 84/5/EHS, 72/166/EHS a 209/103/EHS a ich interpretáciu. Citoval článok 1 bod 1 druhej smernice Rady zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len smernica 84/5/EHS): poistenie uvedené v článku 3 ods.1 smernice 72/166/EHS povinne pokrýva škodu na majetku, ako aj ujmu na zdraví. Smernica 72/166/EHS a smernica 84/5/EHS boli po vstupe SR do EÚ prevzaté do právneho poriadku SR zák. č. 110/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonom v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žiadne ustanovenie novely 110/2007 však nemodifikovalo rozsah poistného plnenia v zmysle ustanovenia § 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení, nakoľko tento rozsah plne zodpovedal čl. 1 bod 1 smernice 84/5/EHS, keď pokrýval škody na majetku ako aj ujmy na zdraví.

8. Z uvedených smerníc nevyplýva, že by podľa európskej legislatívy mali byť do rozsahu poistného krytia z povinného zmluvného poistenia zahrnuté aj nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalých blízkych osôb pri obeti dopravnej nehody. Pokiaľ by aj z uvedených smerníc vyplýva povinnosť SR prevziať do svojho právneho poriadku pravidlo o zahrnutí náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, osôb pozostalých po obeti dopravnej nehody do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia, prípadný nedostatok takej transpozície nemôže pôsobiť v neprospech fyzickej alebo právnickej osoby spoliehajúcej sa na záväznosť platných a účinných noriem vnútroštátneho právneho poriadku. Znenie relevantnej európskej legislatívy ukladá členským štátom, ak by ich zákonná úprava rozsahu povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňala iba škodu na majetku, ako aj ujmy na zdraví. Z príslušnej európskej legislatívny nevyplýva, že by súčasťou povinného rozsahu náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla boli iné nároky. To následne znamená, že v zmysle európskej legislatívy nespadá pod povinné poistné krytie škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ani náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalých blízkych osôb po obeti dopravnej nehody. Ich tvrdenia teda potvrdzujú aj postup SR pri preberaní vyššie uvedených smerníc. Taktiež poukázal aj na rozhodnutie OS Nitra sp.zn. 10C/142/2002, ktorým uvedený súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,78 €, t.j. 200.000,-Sk, kde okresný súd uvádza, že výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Tiež poukázal aj na uznesenie NS SR 3Cdo/292/2010, ktorým bolo odmietnuté odvolanie a predošlým konaním bola manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života spôsobeného smrťou manžela vo výške 6.638,78 € z pôvodne žiadaných 183.562,37 €, kde sa uvádza, že zmyslom zadosťučinenia nie je zábezpeka, zdroj obživy, či náhrada príjmov; nemôže ísť ani o neprimerané obohatenie. Vychádzajúc zo všetkých zistených navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov u žalobkyne a žalovaného (konanie, ktoré nebolo úmyselne), prihliadajúc na princíp spravodlivého usporiadania vzťahov, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval sumu 200.000,-Sk a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Ďalej uviedol, že existuje množstvo rozhodnutí, kde bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do rodinného a súkromného života spôsobeného smrťou blízkej osoby, pričom sumy, ktoré boli poškodeným osobám v súdnych konaniach priznávané zďaleka nedosahovali sumu 25.000,-€ resp. 30.000,-€, ktorú si žalobcovia v tomto súdnom konaní uplatňujú. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je závažný zásah do práva na ochranu osobnosti je inštitút opravený v Slovenskom právnom poriadku v rámci ustanovenia § 13 a nasl. obč. zák., pričom suma tejto náhrady nemajetkovej ujmy nie je zákonom ustanovená. Stanovenie jej výšky je otázkou voľnej úvahy súdu po zvážení všetkých zákonných kritérií.

Náš zákon nepozná (ako napríklad Český občiansky zákonník) vymedzenie sumy náhrady škody pri usmrtení a preto každé jednotlivé priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí výlučne od posúdení konkrétnych okolností konkrétneho prípadu a limity poistného plnenia v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení sa na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práv na ochranu osobnosti neaplikujú. Ďalej uviedli, že k dopravnej nehode, dôsledkom ktorej bolo usmrtenie R. Š. došlo v čase plnenia jeho pracovných povinností. Jednalo sa o pracovný úraz v zmysle § 8 ods.1 Zákona č. 461/2003 Z.z., resp. 19 ods.2 Zákonníka práce a za škodu vzniknutú úrazom a to aj úrazom so smrteľnými následkami zodpovedá zamestnávateľ. S ohľadom na súvisiace úrazové poistenie poukázali na skutočnosť, že z tohto poistenia sa poskytujú úrazové dávky okrem iných aj jednorázovo odškodnenie (odškodnenie manžela nezaopatrených detí v prípade pracovného úrazu manžela otca s následkom smrti). Je preto zrejmé, že žalobcom v danom prípade vznikol nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 94 Zákona č. 461/2003 Z.z. a aj z tohto aspektu je zrejmé, že žalovaný v rade 3/ nie je v tomto spor pasívne legitimovaný. Pokiaľ žalobcovia žiadajú, aby súd zaviazal žalovaných na úhradu žalovaných súm spoločne a nerozdielne, o pasívnu solidaritu nemôže ísť v tom prípade, keď sa zodpovednosť viacerých zodpovedných subjektov riadi rôznymi režimami zodpovednosti. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/171/2012, kde sa uvádza, že zo zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva ani jeden zo spôsobov, ktorý by založil pasívnu solidaritu, pričom ani ustanovenie § 15 nedáva pre tento záver dostatočný podklad. Ustanovenie § 15 cit. zák. umožňuje uplatniť na súde nárok voči škodcovi na náhradu škody, ako aj voči poisťovni, pričom treba zdôrazniť, že ide o dva samostatné nároky poškodeného voči dvom subjektom, ale voči každému z nich z iného právneho dôvodu. Aj v tomto konaní žalovaní majú postavenie samostatných spoločníkov a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaní na plnenie celého dlhu veriteľovi. Aj keď nová právna úprava od 1.1.2002 zaviedla všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti zodpovednostnému poisťovateľovi tak ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, možnosť uplatniť nárok voči obidvom podľa § 15 neznamená, že ide o solidárnu zodpovednosť, pretože táto nevyplýva z právneho predpisu, ani z ďalších dôvodov upravených v § 511 ods.1 Obč. zák. Ustanovenie § 15 zakladá len možnosť žalovať priamo poisťovňu nielen škodcu. Z tohto dôvodu žiadajú, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal im nárok na náhradu trov konania vrátane trov právneho poistenia. Ako listinný dôkaz predložil rozsudok Okresného súdu Bratislava sp.zn. 11C/157/2015 č.l. 55, 56, rozsudok KS v Žiline č.k. 9Co/176/2016-227 č.l. 57 až 71, písomné vyjadrenie adresované Súdnemu dvoru v zmysle čl. 23 štatútu Súdneho dvora EÚ vo veci prejudiciálneho konania C-22/12 Haasová iniciované Krajským súdom v Prešove č.l. 72 až 77.

9. Žalobcovia v rade 1/ až 3/ k vyjadreniam žalovaných v rade 1/ až 3/ vo svojom vyjadrení č.l. 79 až 83 uviedli, že pokiaľ žalovaní v rade 1/ až 3/ namietajú svoju pasívnu legitimáciu v tomto konaní poukazujú na to, že pokiaľ žalovaný v rade 1/ odôvodňuje svoje tvrdenie o absencií pasívnej legitimácie, že v danom prípade je daná výlučná zodpovednosť za nemajetkovú ujmu žalovaného v rade 3/ stotožňujú sa s tvrdením a argumentáciou žalovaného o tom, že je daná aj zodpovednosť žalovaného 3/ ako aj žalovaného 2/, avšak táto zodpovednosť je daná paralelne, t.j. je daná zodpovednosť všetkých žalovaných a to v celom rozsahu. Čo sa týka zodpovednosti žalovaného 1/ táto vyplýva z priamo z toho, že smrteľnú dopravnú nehodu spôsobil, za čo bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Čadca sp.zn. 2T/136/2015. Zodpovednosť žalovaného v rade 2/ aj napriek jeho tvrdeniam vyplýva vzhľadom na okolnosti z § 427 ods.1 v súvislosti s § 427 ods.2 Obč. zák. a tým je daná aj jeho pasívna legitimácia v spore. Pokiaľ žalovaný v rade 3/ taktiež namieta svoju pasívnu vecnú legitimáciu a poukazuje na rozhodnutia NS SR č. 3Cdo/301/2012, tento rozsudok je pre značnú časť právnickej verejnosti prekvapivý a to najmä v súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora EÚ C-22/2012 preto, že je v priamom rozpore so závermi uvedeného rozsudku a ide o krajne neeurokonformný výklad právnych predpisov SR. Navyše tento rozsudok sa odvoláva na judikatúru NS (uznesenie NS SR 4Cdo/168/2009) z obdobia pred vydaním rozsudku SD EÚ C-22/12. Súdny dvor v uvedenom rozsudku konštatuje, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd má spadať do poistného krytia, ak za ňu poistenie zodpovedá podľa platného vnútroštátneho práva. Poukazujú na to, aký vplyv má na rozhodovaciu činnosť orgánu členského štátu EÚ nepriamy účinok smerníc a z čoho vlastne vyplýva povinnosť všeobecného súdu uskutočniť eurokonformný výklad vnútroštátnej normy v tomto prípade zákona o povinnom zmluvnom poistení. Podľa čl. 4 ods.3 Zmluvy o európskej únii podľa zásady lojálnej spolupráce sa únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo zmlúv. Záväzok lojálnej spolupráce v sebe zahŕňa okrem iného povinnosť nositeľovej verejnej moci prijímať v rozsahu ich právomoci opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na dosiahnutie predpokladaného cieľa smerníc (rozsudok SD EÚ vo veci Pupino, C-105/03 bod 34. Nositeľmi tohto záväzku sú všetky orgány členských štátov vrátane súdov (napríklad

SD EÚ Kucukdeveci, C-555/07, bod 47). Prejavom nepriameho účinku smerníc je eurokonformný, právne lojálny a súladný výklad vnútroštátneho právneho predpisu, ktorý je výsledkom transpozície smerníc. Inak povedané nepriamy účinok smerníc spočíva v možnosti účastníka konania žiadať, aby súd vykladal právne predpisy národného právneho poriadku eurokonformne, t.j. v súlade s cieľmi, účelom a ustanoveniami smernice. Zo zmluvy o fungovaní EÚ jednoznačne vyplýva, že súdny dvor EÚ podáva záväzný výklad smerníc EÚ v prejudiciálnych konaniach (čl. 267 ZFEÚ) a vnútroštátny súd má vždy povinnosť pri svojom rozhodovaní prihliadať na ustanovenia a ciele smerníc EÚ. Z rozsudku SD EÚ C-22/12 je jednoznačne konštatovaný záver, že čl. 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS čl. 1 ods.1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS a čl. 1 prvý oddiel tretej smernice Rady 90/232/HS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehody, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V tejto súvislosti poukázali aj na znenie tlačového komuniké č. 144/13 z 24.10.2013, ktoré informovalo o výsledku prejudiciálneho konania vo veci Haasová a to nasledovne: „Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obede dopravnej nehody požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. V takomto prípade sa minimálne poistné krytie upravené právom Únie pre prípad ujmy na zdraví uplatní aj na nemajetkovú ujmu. Súdny dvor EÚ v tejto svoje právnej vete vyložil, za akej podmienky musí byť v rámci vnútroštátnej právnej úpravy zahrnutá do poistného krytia PZP aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Touto podmienkou je, že túto náhradu upravuje vnútroštátny poriadok občianskoprávnou zodpovednosťou poistného (čo je v ich prípade nepochybné a nesporné). Čo sa týka argumentácie žalovaného v rade 3/ rozhodnutím NS SR 3Cdo/2012 uvádzajú, že toto rozhodnutie je len jedným z rozhodnutí, ktoré okrem iného ani nebolo publikované v Zbierke stanovísk NS. Naopak poukazujú na rozsudok KS v Prešove sp.zn. 21Co/60/2015, v ktorom došlo k eurokonformnému výkladu príslušných ustanovení noriem vnútroštátneho práva v súlade s rozsudkom SD EÚ C-22/12, v ktorom bola jednoznačne konštatovaná pasívna legitimácie poisťovne v takomto prípade. Rozhodne rozporujú tvrdenia žalovaných o neprimeranosti nimi požadovanej satisfakcie k závažnosti ako aj k okolnostiam, za ktorých zásahov do ich práv došlo sa vyjadrili k žalobe. Zároveň súdu ako listinný dôkaz predložili potvrdenia zamestnávateľa žalobkyne o jej príjmoch, potvrdenie bývalého zamestnávateľa o príjmoch zosnulého ako aj prehľad ich výdavkov. Poukázali, že ešte za života zomrelého boli nútení pristúpiť k rekonštrukcii domu, ktorú realizovali prostredníctvom stavebného sporenia. Po jeho smrti je nútená žalobkyňa v rade 1/ splácať celý úver sama, rovnako aj poistku s úverom. Smrť otca a manžela zmenila ich život od základov a uvedená strata sa nedá nijakým spôsobom nahradiť. Je bežné priznať za náhradu nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti (napríklad difamujúcim článkom v novinách, sumy v radovo desiatkach tisíc euro), pričom v tomto prípade ide o stratu ľudského života a z toho prameniace nezvratné následky pre ďalšie osudy detí a ostatných pozostalých prejavujúce sa v traumách, zdravotných problémov a ovplyvnení formovania osobností (najmä u detí). Zastávajú názor, že nimi požadovaná satisfakcia je primeraná.

10. Pokiaľ ide o námietku čo sa týka pasívnej solidarity žalovaných rozporujú tvrdenie žalovaného v rade 3/, že v tomto prípade nie je daná pasívna solidarita žalovaných. Podľa názoru žalobcov im vznikol nárok na celé plnenie, voči ktorémukoľvek zo žalovaných a to v celom rozsahu. Titul, od ktorého svoj nárok opierajú v žalobe je spoločný pre všetkých žalovaných a to je náhrada nemajetkovej ujmy. Majú za to, že im vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, voči ktorémukoľvek z nich a to voči všetkým žalovaným v rovnakej výške z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Splnenie tohto dlhu v celej výške môžu požadovať od ktoréhokoľvek z nich a preto z povahy tohto plnenia je daná pasívna solidarita žalovaných.

11. Ako listinný dôkaz žalobca predložil potvrdenie o príjme žalobkyne v rade 1/ č.l. 84, z ktorého vyplýva, že jej čistý príjem vrátane daňového bonusu za obdobie od 2/2015 do 9/2016 činil sumu 12.796,62 €.

12. Z potvrdenia zamestnávateľa R. Š. č.l. 85 vyplýva, že v roku 2013 jeho čistá mzda činila 2.887,21 € + cestovné náhrady 4.433,39 €, v roku 2014 čistá mzda 4.183,13 €, cestovné náhrady 6.603,85 €, v roku 2015 čistá mzda 286,65 €, cestovné náhrady 99,80 €. Zároveň na č.lo. 86 vyčíslili žalobcovia svoje priemerné mesačné výdavky. Predložili poistnú zmluvu č. 110/049724-3 č.l. 87 poisťovateľ Wustenrot poisťovňa, a.s., poistník D. Š. a to poistné riziko - úmrtie na poistnú sumu 13.000,-€. Táto zmluva bola vystavená dňa 2.12.2012. Taktiež predložila trvalé príkazy zo VÚB, a.s. č.l. 88 na meno D. Š. vo výške

217,-€ mesačne. Rovnako aj úverovú zmluvu č. 20940323/7930 uzatvorenú Stavebnou sporiteľňou Wustenrot a D. Š., predmetom ktorej bolo poskytnutie stavebného úveru vo výške 17.971,-€.

13. V rámci dubliky sa vyjadril žalovaný v rade 1/ prostredníctvom právneho zástupcu. Zotrval na svojich predchádzajúcich písomných vyjadreniach v celom rozsahu. Stotožnil sa s argumentáciou žalobcov ohľadom pasívnej legitimácie v prebiehajúcom konaní vo vzťahu k žalovanému v rade 3/. Pokiaľ ide o primeranosť požadovanej nemajetkovej ujmy z listinných dokladov predložených žalobcami žalovaný v rade 1/ nemôže posúdiť oprávnenosť výdavkov na domácnosť a iných výdavkov, ktoré majú žalobcovia podľa pripojeného prehľadu. Žalobkyňa v rade 1/ nepredložila príslušnú zmluvu o stavebnom sporení, ani dôkaz o rekonštrukcii domu, ku ktorej mala pristúpiť so zomrelým manželom ešte za jeho života. Nárok žalobcov z titulu nemajetkovej ujmy v sume spolu 85.000,-€ však naďalej v tejto výške neuznáva. Je toho názoru, že na primeranosť požadovanej nemajetkovej ujmy je potrebné vykonať súdom dokazovanie vrátane výsluchu žalobcov a výsluchu žalovaných. Samotné predloženie listinných dôkazov na rozhodnutie o výške žalovanej nemajetkovej ujmy nepostačuje. Naďalej zotrvali na stanovisku, že súdom určenú výšku nemajetkovej ujmy by mal v celom rozsahu zaplatiť žalovaný v rade 3/, u ktorého bolo vozidlo v čase dopravnej nehody poistené z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

14. Žalovaný v rade 3/ sa v rámci dupliky písomne vyjadril dňa 28.12.2016 č.l. 92 a 99. Naďalej zotrvával na svojom predchádzajúcom písomnom vyjadrení. Poukázal na to, že teologický výklad Krajského súdu Prešov je nesprávny. Nemá oporu v iných výkladových metódach zákona ako ani v jeho dôvodovej správe. Je výslovne izolovaný, nepodložený a v podstate znamená, že napriek existujúcemu znenia právnej úpravy, ako aj výkladu zo strany NS SR poisťovne majú poskytovať v rámci povinného zmluvného poistenia náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu prípadnej nesolventnosti zodpovedných subjektov. Takýto prístup (bez akéhokoľvek právneho základu) však nemá nič spoločné s ústavnými princípmi právneho štátu a rovnosti v právach, naopak zaváňa marxistickým poňatím triedneho boja a súvisiaceho postoja, že solventní musia platiť iba preto, že na to majú. Uvedené treba pochopiteľne rázne odmietnuť. Na základe vyššie uvedeného zastavajú názor, že v zmysle existujúcej právnej úpravy ako aj jej výkladu náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je zahrnutá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia. Prípadný opačný názor by preto nepochybne bol kontra legen a ako taký by bol neprípustný. Z tohto dôvodu žiadajú, aby súd zamietol žalobu v celom rozsahu a priznal im náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia. Ako listinný dôkaz žalovaný v rade 3/ predložil vyjadrenie MF SR, odbor kapitálového trhu a poisťovníctva č.l. 100, v ktorom MF SR udáva, že smernica EP a Rady 2009/103/ES bola transponovaná v plnom rozsahu dopravného poriadku SR. Žiadny z relevantných orgánov EÚ, či SR nikdy nespochybnil správnu a plnú implementáciu predmetnej smernice. Zastávajú právny názor, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti a právom na náhradu škody. Ide o dva samostatné práva s rôznym predmetom a režimom ochrany, preto podľa platnej slovenskej právnej úpravy možno náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobných práv uplatňovať len mimo rámca inštitútu zodpovednosti za škodu. Tento princíp nespochybnilo ani rozhodnutie ESD vo veci Haasová. Dotknutá smernica nikdy nemala ani nemohla mať ambíciu riešiť, čo je obsahom náhrady škody (vecnej či na zdraví) v jednotlivých členských krajinách, keďže toto spadá do výhradnej kompetencie členských krajín. Preto môže byť v jednotlivých krajín rôzny rozsah škody na zdraví, napr. v ČR aj jednorazové odškodnenie v stanovenej sume pre pozostalých. V SR takýto typ odškodnenia zatiaľ nie je v civilnom práve zavedený. Ak chceme chrániť záujmy pozostalých, a to nielen po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, čo však je mimo pôsobnosti MF SR.

15. Taktiež predložili aj rozsudok Súdneho dvora vo veci C-168/95 č.l. 102 až 115.

16. Žalovaný v rade 2/ Š. A. zotrval vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach aj vo vyjadrení č.l. 117, 118.

17. Žalovaný v rade 1/ vo svojom vyjadrení č.l. 122 žiadal aby bolo ako listinný dôkaz oboznámené uznesenie ÚS SR I ÚS 206/2015 č.l. 123 až 136. Podaním zo dňa 2.8.2017 č.l. 180, 181 žiadal prečítať a oboznámiť listinný dôkaz a to uznesenie ÚS SR 666/2016 č.l. 182 až 194.

18. Písomným podaním došlým súdu dňa 14.9.2017 č.l. 195 až 197 žalovaný v rade 2/ rozporoval svoju pasívnu vecnú legitimáciu a to konkrétne s poukazom na ustanovenie § 427 ods.2 Obč. zák.

19. Poukázal na to, že dokazovanie za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku je možné zhrnúť tak, že škoda bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky. Ide o škodu spôsobenú prevádzateľom motorového vozidla. Je daná príčinná súvislosť medzi okolnosťami, za ktoré škodca objektívne zodpovedá vznikom škody. Primárnym charakterom zodpovednosti je, že škoda bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky. Slovné spojenie osobitná povaha prevádzky dopravného prostriedku je východiskovým pojmom pri určovaní príčinnosti vzniku škody podľa ustanovenia § 427 a nasl. Vyjadruje špecifické vlastnosti, ktoré plynú najmä z fyzikálnych charakteristík prevádzky dopravného prostriedku a ktoré odlišujú prevádzku dopravných prostriedkov od iných druhov prevádzky. Osobitnú povahu prevádzky dopravného prostriedku je potrebné vnímať v širších súvislostiach a to nielen vo vzťahu pohybu dopravného prostriedku, ale aj v súvislosti s takýmto technickým vybavením dopravného prostriedku. Ak škoda vznikla v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku alebo v dopravnom prostriedku a v priebehu trvania prepravy však nevznikla v príčinnej súvislosti s osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, nemožno zodpovednosť posúdiť podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú povahou dopravného prostriedku. Primárnym predpokladom na to, aby mohla byť uplatnená zodpovednosť za škodu v zmysle ustanovenia § 427 ods.2 je predpoklad osobitnej povahy prevádzky. V súdenom prípade sa žiadnym spôsobom neprejavilo, že by došlo k naplneniu takých znakov ako boli citované vyššie. Medzi škodou, ktorá bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky a škodou spôsobenou prevádzateľom motorového vozidla musí byť príčinná súvislosť, pričom ani v tomto prípade nedošlo k preukázaniu takejto príčinnej súvislosti. Právna teória sa vysporiadala aj s otázkou požičavania motorového vozidla alebo užívania motorového vozidla. Ako je evidentné v evidencii motorových vozidiel môže byť zapísaný len jeden vlastník motorového vozidla a v takomto prípade určenie vlastníka v evidencii motorových vozidiel na dopravnom inšpektoráte nemusí byť jediným charakteristickým znakom ohľadom užívania motorového vozidla. Predmetné motorové vozidlo užíval aj jeho syn, t.j. žalovaný v rade 1/. On nebol výlučným prevádzateľom motorového vozidla, tým bol jeho syn. Predmetné motorové vozidlo bolo v podielovom spoluvlastníctve, nakoľko syn pokiaľ mal stabilný príjem mu na toto vozidlo prispieval, keďže vozidlo bolo zakúpené na úver. Možno teda konštatovať, že spolumajiteľom predmetného motorového vozidla a jeho prevádzateľom bol žalovaný v rade 1/. Za prevádzateľ sa považuje subjekt, ktorý má právnu ako aj fyzickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom a túto mal žalovaný v rade 1/. Pokiaľ by sa súd nestotožnil s ich argumentáciou v zmysle § 427 ods.2 Obč. zák. je nevyhnutné posudzovať tento vzťah podľa ustanovenia § 13 Obč. zák. a nie podľa § 427 a nasl. Obč. zák. Poukázal na to, že k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite - musí ísť o zásah neoprávnený, musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Primárne musí ísť o zásah spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a sekundárne musí tu byť daný predpoklad občianskoprávnej zodpovednosti, ktorým je protiprávnosť a neoprávnenosť zásahu. On sa žiadneho neoprávneného a protiprávneho zásahu nedopustil a práve tu je moment, kedy je potrebné prihliadať na ustanovenie § 13 Obč. zák. Ak by ho súd mal zaviazať na úhradu nemajetkovej ujmy musí byť preukázané akého protiprávneho zásahu sa dopustil. Pretože ustanovenie § 427 ods.2 Obč. zák. nemožno aplikovať, pretože tento možno považovať iba za paragraf určenia, nie však za paragraf, ktorým sa má vyložiť zodpovednosť v zmysle ustanovenia § 13, pretože interpretačným pravidlom je práve ustanovenie § 13. Má za to, že sa žiadneho protiprávneho konania nedopustil. Motorové vozidlo neviedol, neporušil žiadne dopravné predpisy a teda ani nemohol spôsobiť ujmu žalobcom v rade 1/ až 3/. Až z rozhodnutia slovenských súdov bolo viackrát judikované, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Obč. zák., ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods.2 písm.a) zák. č. 381/2001 Z.z. Takáto náhrada v nemajetkových peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia ako to už bolo judikované niekoľkokrát aj v rozsudkoch, napríklad KS v Trnave sp.zn. 11Co/116/2013, ako aj bolo uvedené v rozhodnutí ÚS SR 3ÚS 666/2016, ktorý sa zaoberal interpretáciou a aplikáciou a aplikáciou vnútroštátnych právnych noriem vo svetle európskeho práva a podľa ktorého je daná teda aj v našom prípade pasívna vecná legitimácia žalovaného. Opätovne zotrval na tom, že došlo k porušeniu jeho právnej povinnosti, pretože sa žiadneho neoprávneného zásahu nedopustil. Z tohto dôvodu žiadal žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

20. Na pojednávaní dňa 2.2.2018 žalobcovia v rade 1/ až 3/ zotrvali na žalobnom návrhu. Žiadali, aby mu súd v celom rozsahu vyhovel a priznal im náhradu trov konania.

21. Žalovaní v rade 1/ až 3/ spochybnili svoju pasívnu vecnú legitimáciu v konaní. Žalovaní v rade 1/ a 2/ uvádzali, že v konaní nie sú pasívne legitimovaní, nakoľko mal žalobca v rade 2/ uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, na základe ktorej je krytá aj náhrada nemajetkovej ujmy, ktorou sa žalobcovia v tomto konaní domáhajú a teda pasívne vecne legitimovaný je len žalovaný v rade 3/.

22. Žalovaný v rade 3/ rovnako svoju pasívnu vecnú legitimáciu spochybnil. Zotrval na svojich predchádzajúcich písomných vyjadreniach. Poukázal na to, že z povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nie je krytý nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy. Všetci traja žalovaní žiadali, aby súd návrh voči ich osobám zamietol a zároveň im priznal náhradu trov konania.

23. Právny zástupca žalovaného v rade 1/ odkázal na svoje písomne vyjadrenia. V mene žalovaného v rade 1/ vyslovil ľútosť čo sa stalo. Poukázal na to, že v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je treba zohľadniť okolnosti na strane žalobcu a žalovaných a posúdiť kritéria pri priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Poukazoval na rodinnú, sociálnu a majetkovú situáciu žalovaného, ktorý v dôsledku udalosti, pri ktorej došlo k úmrtiu právneho predchodcu žalobcov v rade 1/ až 3/ taktiež utrpel úraz. V súčasnej dobe je invalidný. Jeho príjmom je len invalidný dôchodok. Pripojil sa k vyjadreniu žalovaného v rade 2/ čo sa týka vyjadrenia o solidárnej zodpovednosti žalovaného v rade 2/. Majú za to, že zo strany žalovaného v rade 2/ nemôže ísť o solidárnu zodpovednosť. Rovnako nemôže ísť ani o solidárnu zodpovednosť na strane žalovaného v rade 1/ a taktiež aj žalovaného v rade 3/. Poukázal na rozhodnutie NS ČR 25Cdo/859/2008. Taktiež uviedol, že vo výroku rozsudku v podanom žalobnom návrhu malo byť uvedené, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť ostatných žalovaných v rozsahu v akom bolo plnené.

24. Právny zástupca žalovaného v záverečnej reči uviedol, že sa pridržiava svojich písomných vyjadrení. Má za to, že nie je daná solidárna zodpovednosť žalovaných. Jedná sa o nedeliteľné plnenie podľa § 512 Obč. zák. Poukázal na to, že pozostalým už bolo vyplatené úrazové poistenie. Ustanovenie § 427 hovorí o škode a škoda je už žalobcom uhradená z úrazového poistenia.

25. Právny zástupca žalovaného v rade 3/ uviedol, že sa pridržiava svojich písomných vyjadrení. Vyjadril ľútosť nad vzniknutou situáciou. Má za to, že nenesie zodpovednosť. Pokiaľ ide o náhradu škody má za to, že škoda už bola poškodeným uhradená a že v tomto konaní nie je pasívne vecne legitimovaný.

26. Súd vykonal dokazovanie aj výsluchom žalobkyne v rade 1/ D. Š., ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že v dôsledku smrti manžela došlo u nej k vážnej psychickej traume. Doteraz sa lieči na psychiatrickej ambulancii u MUDr. Vankovej. Nemôže sa doposiaľ spamätať z toho čo sa stalo. Po psychickej stránke sa s týmto nevie zmieriť ani ona ani deti. Syn E. mal v čase, keď sa to stalo 5 rokov. Bol veľmi závislý na otcovi. Starší syn mal 14 rokov. Napriek tomu, že mladší syn má v súčasnej dobe 8 rokov stále nie je so smrťou otca zmierený. Hľadá ho, stále sa naňho vypytuje, plače za ním. Stále sa pýta, prečo sa to stalo, prečo musel zomrieť práve jeho otec. Boli normálne fungujúca rodina, o ktorú sa manžel staral. Žalobkyňa v rade 1/ uviedla, že po zdravotnej stránke je na tom veľmi zlé. Lieči sa na psychiatrickej ambulancii už 3 rokom. Naďalej zotrvala na svojich písomných vyjadreniach. Ďalej uviedla, že maloletý žalobca v rade 3/ v súčasnej dobe už nenavštevuje psychológa ani psychiatra. Nechce sa už o smrti otca rozprávať. Pred pojednávaním chcela, aby bol k udalosti vypočutý detským psychológom. Nebol však schopný pred psychológom o tejto skutočnosti sa vôbec vyjadriť, bolo mu zle, zvracal a psychologička ani jeho výsluch neodporučila. Aj Vianoce maloletý prežíval bez otca veľmi zle. Nemôže sa so smrťou vysporiadať, napriek tomu, že ubehli už 3 roky.

27. Žalobca v rade 2/ uviedol, že mal s otcom vzťah kamarátsky. Mali spoločné záujmy. Chodili sa s otcom spoločne bicyklovať. Otec mal dielňu, kde spoločne opravovali motorky. Spočiatku bolo pre neho ťažké so smrťou otca sa vyporiadať. V súčasnej dobe sa snaží s tým nejakým spôsobom vyrovnať a to hlavne z toho dôvodu, aby bol oporou matke aj mladšiemu bratovi, keď vidí v akom sú zdravotnom stave. Mladší brat znášal smrť otca veľmi ťažko. Bol na otca veľmi naviazaný. Žalobca ďalej uviedol, že bol od otca hmotne závislý. Uhrádzal všetky jeho náklady na obživu, štúdium, ošatenie, voľnočasové aktivity. V čase smrti mal 14 rokov. Otec zomrel mesiac pred jeho narodeninami.

28. Žalovaný v rade 2/ uviedol, že je otcom žalovaného v rade 1/. Býva s ním v spoločnej domácnosti. Syn sa nemôže zmieriť s tým, že zapríčinil smrť inej osoby. Úplne sa stiahol. Stratil všetky sociálne

kontakty, kamarátov. Povahovo sa po nehode zmenil. Plne ho to zasiahlo. Je v súčasnej dobe invalid. Je na invalidnom dôchodku. Nikde nepracuje. Je doma. Stále sa lieči. Spoločne s manželkou sa doma striedajú, aby sa mu nič nestalo. Syn nemá žiaden majetok. Poberá len invalidný dôchodok. Býva s ním v spoločnej domácnosti. Žalovaný v rade 2/ uviedol, že spoločne s manželkou pracujú. Bývajú v byte, ktorý majú v osobnom vlastníctve. Majú ďalšie záväzky a pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy preňho sú to nereálne peniaze.

29. Podľa § 415 OZ každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

30. Podľa ustanovenia § 420 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

31. Podľa ustanovenia § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

32. Podľa ustanovenia § 853 ods. 1 OZ vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom im najbližšie.

33. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1,2 Zák.č. 381/2001 Z.z.

(1) Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

(2) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

34. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 Zák.č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

35. Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. OZ, resp. kto je pasívne legitimovaný, vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. OZ. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil protiprávneho konania a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Totožný je účel oboch inštitútov- zabezpečiť v čo najväčšej miere nahradenie vzniknutej škody. Žalovaný v rade 1) ako vodič motorového vozidla , ktorý porušil pravidlá cestnej premávky spôsobil dopravnú nehodu. V dôsledku tejto dopravnej nehody došlo k vzniku škody , za ktorú nesie zodpovednosť žalovaný 1) v zmysle § 420 ods. 1 OZ titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu. Predpokladmi zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 OZ sú a) protiprávny úkon - v tomto prípade porušenie pravidiel cestnej premávky, b) spôsobenie škody, c) príčinná súvislosť medzi a) a b) a d) predpokladané zavinenie s možnosťou exkulpácie podľa § 420 ods. 3 OZ. Protiprávny úkon žalovaného 1) spočívajúci v porušení pravidiel cestnej premávky , vznik škody spočívajúci v poškodení zdravia a úmrtia R. Š. manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov v 2) a 3) rade , príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a vznikom škody , ako aj zavinenie

žalovaného 1 tak bola dostatočne preukázaná. Súd posúdil zodpovednosť žalovaného 1) predovšetkým v zmysle ustanovenia § 420 OZ titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu a to z dôvodu, že v danom prípade bolo vzhľadom na výsledky trestného konania jednoznačne preukázané zavinenie žalovaného 1) vo forme nedbanlivosti.

36. Súd má za to, že pasívna legitimácia žalovaného 2) ako prevádzkovateľa motorového vozidla , ktorým v čase dopravnej nehody jazdil žalovaný 1) je daná v zmysle § 427 OZ s použitím analógie . Zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za škodu, ktorá je upravená v ustanovení § 427 je nepochybne objektívnou zodpovednosťou, za škodu vyvolanú zvláštnou povahou prevádzky zásadne zodpovedá prevádzateľ motorového vozidla bez zreteľa na zavinenie. Vlastník, ktorý požičiava motorové vozidlo inej fyzickej osobe, zostáva jeho prevádzkovateľom a v zásade tiež zodpovedným za škodu vyvolanú zvláštnou povahou prevádzky tohto motorového vozidla. V prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy na osobnostných právach tak ako v prípade škody (majetkovej) spôsobenej osobitnou prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba analogicky (§ 853 a § 427 a nasl. OZ) vyvodiť jeho zodpovednosť.

37. Súd posúdil aj otázku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 3/. Pasívna legitimácia žalovaného 3/, ktorý je poistiteľom žalovaného 2/ a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v ďalšom texte aj "zákonč.381/2001 Z.z."), prihliadajúc aj na účel citovaného zákona a zmysel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ustanovení § 15 od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo voči všetkým súčasne. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujmám imaterialnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SDC-22/12 D., bod 39) a preto i v preskúmavanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie). Tzv. motorové smernice (smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a smernica Rady 90/232/ EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako i smernica Rady 209/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijnom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD C- 300/10 MarquesAlmeida, C-22/12 Haasová, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SDC-22/12 D., bod 55).

38. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami, patrí aj nemajetková ujma (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 O. z.). Pod pojem ujma na zdraví

je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj cieľ chránený smernicami. Podľa ustálenej judikatúry SD sa ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch a v prípade rozporu medzi jazykovými verziami textu práva Únie sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa účelu právneho predpisu. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj „osobná ujma“, je treba sa sústrediť na účel smernice, pričom uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ v snahe uplatnenia extenzívneho výkladu týchto pojmov, s cieľom posilnenia ochrany obetí (rozsudok SD C-22/2012 D., bod 48, 49). Ak zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok SD C-22/12 D., bod 57, 58). Uvedený záver, ako uviedol SD, nemôže spochybniť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11, § 13 Občianskeho zákonníka k úprave zásahov do ochrany osobnosti, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu.

39. S poukazom na uvedené vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla (SD Tlačové komuniké č. 144/13 z 24. októbra 2013). Žalobcovia sa preto dôvodne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanému 3/. V tejto súvislosti je dôvodné poukázať na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. S použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví. Pre účely ZoPZP bolo potrebné pojem škoda vykladať eurokonformne, teda extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy, z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Gramatický (formalistický) výklad pojmu škoda, vychádzajúci z textu ZoPZP, resp. z ustanovení OZ o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, znamenalo by to neprípustné značne disproporčné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ako i pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá (riziko, že pri insolventnosti odpovedného subjektu nebude náhrada vymožiteľná). Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Z textu tejto smernice je zrejmé, že používaslovné spojenie „personal injury“ (napr. úvod bod 12, článok 9 ods. 1), teda „osobná ujma“. Komunitárne právo tak chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, respektíve za ujmu považuje majetkovú aj nemajetkovú škodu (rozsudok SD C-63/09 B. Y.).

40. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujmám imaterialnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná

náhrada (odškodnenie). Podľa nálezu ÚS ČR Pl. 16/04 z legislatívneho hľadiska sa javí správnejšie opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu aj ujmu, vzniknutú pôsobením na telesnú ale i duchovnú integritu poškodeného. Princípy európskeho deliktného práva definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu. Legislatíva európskych štátov sa postupne uvedenej definícii prispôsobuje. OZ nedefinuje pojem škody, hovorí len o skutočnej škode (§ 442 ods. 1). Skutočná škoda bola v zmysle právnych teórii pred rokom 1989 vykladaná ako majetková škoda a preto ustanovenia o náhrade škody sú systematicky radené k právam majetkovým. Judikatúra prvorepublikových najvyšších súdnych inštancií realizovala ústretovú korektúru zákonnej kazuistiky vo vzťahu k imateriálnej škode. Náhradou škody sa v odôvodnených prípadoch, vyžarovaním princípov obsiahnutých v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), rozumie aj peňažná kompenzácia citovej ujmy, utrpenej úmrtím blízkej osoby, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania.

41. Vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. Vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 súd má za to, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody,ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.

42. Rozsudkom C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží,aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Súdny dvor ďalej spresnil, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice (Smernica Rady 84/5/EHSz 30. decembra 1983) krytá, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Napokon Súdny dvor uviedol, že ochrana podľa prvej smernice (Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972) platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia.

43. K otázke predvídateľnosti súdnych rozhodnutí súdu poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.11.2011, sp. zn. IV. ÚS 481/2011-19, kde dôveru v určitú rozhodovaciuprax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená, že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie, vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti.. Jednotné stanovisko kolégia NS k otázke pasívnej legitimácie poisťovní v prípade uplatňovania si nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s ohľadom na ust. § 4 ods. pa) zák. č. 381/2001 Z.z. nebolo prijaté, avšak žalovaný 3/ nemôže povedať, že spôsob rozhodnutia súdom prvej inštancie bol ojedinelým a nepredvídateľným. Obdobným spôsobom bolo rozhodnuté súdmi SR vo viacerých prípadoch napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013, rozsudok KS Prešov zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 21Co/60/2015. Taktiež i rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 8C 470/2014-190 z 28.5.2015, či rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6 Co 609/2014-482 z 27.1.2015, ktorými rozsudkami bola poisťovňa ako poisťovateľ u ktorého bola vozidlo povinne zmluvne poistené v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zaviazaná k náhrade nemajetkovej ujmy. Posledné dva rozsudky boli podrobené na základe sťažnosti poisťovne aj kontrole Ústavným

súdom SR a to uznesením ÚS SR 646/2015 -30 zo dňa 16.12.2015 a uznesením III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016.

44. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vnútroštátne právo túto náhradu upravuje, na základe zodpovednosti poisteného za škodu, v danom prípade žalovaného 1/, aplikáciou ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, a to v dôsledku vývoja súdnej praxe (inšpirovaného rozhodovacou činnosťou súdov Českej republiky, v ktorej si predmetný nárok našiel legislatívny priestor aj priamo v ustanoveniach OZ upravujúcich náhradu škody, tzv. „odškodnenie za smrť"), pretože sa nejedná o tradičný nárok spadajúci pod ochranu osobnosti (historický výklad). Je nespochybniteľné, že súdna prax na základe zodpovednosti poistených za škodu priznáva náhradu nemajetkovej ujmy príbuzným obetí dopravných nehôd. Smrť člena rodiny spôsobená prevádzkou dopravného prostriedku zakladá občianskoprávnu zodpovednosť prevádzateľa, či vodiča dopravného prostriedku, domáhať sa zo strany oprávnených osôb voči týmto osobám v zmysle vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv (tým, že bolo porušené ich právo na rodinný a súkromný život). Odlišnosť inštitútov náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vo vnútroštátnom práve (Občiansky zákonník) nemôže brániť aplikácii komunitárneho práva, v oblasti harmonizovanej právom Európskej únie, ako ani napĺňaniu cieľov smerníc. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného 3/, o nedostatku jeho pasívnej legitimácie v konaní.

45. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalovaného v rade 3), že nie je pasívne vecne legitimovaný aj z toho dôvodu, že k dopravnej nehode , dôsledkom ktorej bolo usmrtenie Vladimíra Šuňa došlo v čase plnenia jeho pracovných povinností a jednalo sa o pracovný úraz v zmysle § 8 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. , pričom za škodu spôsobenú pracovným úrazom zodpovedá zamestnávateľ a z úrazového poistenia sa poskytujú úrazové dávky okrem iných aj jednorázové odškodnenie manžela a nezaopatrených detí v prípade pracovného úrazu manžela a otca s dôsledkom smrti. Súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ktorá žalobcom vznikla v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1), nie v dôsledku protiprávneho konania ich otca a manžela , ktorý v čase dopravnej nehody si plnil svoje pracovné povinnosti. V konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, že by žalovaný1) v čase vzniku dopravnej nehody si plnil svoje pracovné povinnosti, ktorá skutočnosť by zakladala pasívnu vecnú legitimitu jeho zamestnávateľa. Preto v danom prípade nemožno hovoriť o tom, že v danom prípade je daná pasívna vecná legitimácia zamestnávateľa zomrelého R. Š..

46. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromia a rodinného života.

47. Slovenská republika podľa čl. I. ods. 2 Ústavy SR uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy , ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky. Prednosť pred zákonmi majú medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (čl. 7 ods. 5 Ústavy) . Slovenská republika je zmluvnou stranou Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4.11.1950, majúceho ako mnohostranná medzinárodná zmluva status analogicky s ústavnými zákonmi.

48. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

49. Podľa § 11 OZ

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

50. Podľa § 13 ods. 1,2,3 OZ

(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

51. Z ustanovenia § 11 OZ vyplýva, že fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Ustanovenie § 13 OZ fyzickej osobe dotknutej v osobnostnej sfére dáva mimo iného právo požadovať z tohto dôvodu zodpovedajúce zadosťučinenie a to morálne , prípadne i majetkové a to v primeranom rozsahu s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stalo predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z plne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.

52. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané a uvedená skutočnosť ani nebola medzi účastníkmi sporná, že rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 2T/136/2015-555 zo dňa 27.6.2016 (č.l. 16, 17) bol žalovaný v rade 1/ E. A. právoplatne odsúdený k úhrnnému trestu dva roky a výkon trestu mu bol podmienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky pre prečin usmrtenia a prečin ublíženia na zdraví manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov v rade 2),3).

53. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že vzťahy medzi nebohým R. Š. a jeho manželkou a synmi boli funkčné a vrúcne. Strata manžela a otca veľmi citovo zasiahla jak jeho manželku , tak aj jeho synov. Synovia v čase úmrtia a aj v súčasnosti sú maloletí. Žalobca v rade 2/ mal v čase úmrtia otca 14 rokov . Žili v spoločnej domácnosti. So zomrelým mali spoločné záujmy, chodili sa spoločne bicyklovať, spolu opravovali motorky , otec sa podieľal spoločne s matkou na úhrade všetkých jeho nákladov či už na obživu, štúdium , ošatenie, voľnočasové aktivity. Žalobca v rade 3) mal v čase úmrtia otca 5 rokov bol na otca veľmi citovo naviazaný. . Stratou otca maloletí synovia (žalobcovia 2,3) stratili osobu, ktorá ich vychovávala od narodenia, ktorá sa s nimi hrala, radila im , pomáhala , pričom jeho strata spôsobila pretrhnutie tejto väzby (sociálnej a citovej). Žalobkyňa v rade 1) - manželka zomrelého jeho smrťou stratila nielen osobu, ktorá jej finančne prispievala do domácnosti, ale aj osobu, s ktorou trávila čas doma , s ktorou mala aj spoločné voľnočasové aktivity . Žalobcovia v rade 1 až 3) stratili osobu, ktorú milovali a ktorá milovala ich. Pričom strata ich otca a manžela sa nedá žiadnym spôsobom nahradiť. Preto nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nepopierateľný u všetkých žalobcov.

54. V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 OZ v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov , ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na priznanie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej , napr. ospravedlnenia. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritéria, z ktorých musí súd vždy vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy rozhodujúce skutkové okolnosti spočívajú v tom, že smrť manžela žalobkyňu hlboko zasiahla, jej úmrtím sa jej zmenil celý život, pretože s manželom žili v šťastnom a spokojnom manželstve , vychovávali spoločne dve maloleté deti (vo veci a 14 rokov) i dcéru žalobkyne 1) z jej predchádzajúceho vzťahu , manžel prispieval finančne na chod domácnosti i splátky pôžičky, ktorú si zobrali počas trvania manželstva . Žalobkyňa 1) však svoje tvrdenia, že má psychické problémy a ťažko znáša život bez manžela a doteraz sa lieči na psychiatrii a taktiež užíva lieky na zmiernenie psychickej traumy , ktorú v dôsledku smrti manžela utrpela súdu nepreukázala. Podobe i maloletí synovia stratou otca stratili osobu, na ktorú

sa mohli za každých okolnosti spoľahnúť, radcu, kamaráta , osobu, ktorá im pomáhala, podieľala sa na ich výchove, s ktorou mali spoločné záujmy . Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení súd dospel k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1) došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstraniteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2) a 3) následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného manžela a otca, čím sú žalobcovia do budúcna ochudobnení o spoločný rodinný život so zomrelým a táto strata spočíva aj v citovej strate, keď žalobkyňa smrťou manžela stratila jeho lásku a radosť s ňou prežívanú, taktiež aj jeho pomoc či podporu v ťažkých životných situáciách a obdobne i maloletí synovia. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku s náhlej smrti milovanej osoby. Žalovaný v rade 1) svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobností, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

55. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom v rade 1), 2) 3) vznikla by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromia a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje sa značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 1) k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2) a 3) . Žalobcovia prišli o možnosť zachovávať s ním sociálne a citové väzby, utrpeli citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcov bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1). Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ je predmetom voľnej úvahy súdu. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd preto prihliadal na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2) a 3) a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcov vyvolala. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd zohľadnil aj to, že u žalovaného v rade 1) išlo o nedbanlivostný trestný čin. Súd dospel pritom k záveru, že v danom prípade je primeranou výška nemajetkovej ujmy u žalobkyne v rade 1) v sume 10.000.- €, ktorá zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manžela žalobkyne a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne 1) vyvolala . Pokiaľ ide o žalobcov 2) a 3) súd zohľadnil, že títo boli v čase úmrtia ich otca maloletí , žili s otcom v spoločnej domácnosti, obaja mali k otcovi vrúcny vzťah, bol ich pomocníkom, radcom, kamarátom, boli s ním v pravidelnom kontakte a stratili možnosť prežívať pozitívne , prípadne aj negatívne stránky života. Na druhej strane však žalobcovia 1) , 2) a 3) nepreukázali, že by strata ich otca zanechala u nich následky fatálneho charakteru spočívajúce v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení zdravotného stavu a pod. Vzhľadom na uvedené súd priznal každému so žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy po 10.000.- €. A vo zvyšku nimi podaný návrh zamietol.

56. Podľa čl. 2 ods. 1,2 CSP

(1) Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

(2) Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať , že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

57. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy je možné odvodiť len zo všeobecných kritérií stanovených v §13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorými sú „závažnosť vzniknutej ujmy“ a „okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo“. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná resp. doteraz nešpecifikoval druhy, či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd preto pri určení konkrétnej výšky náhrady vychádza z daných všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov nielen v Slovenskej republike, ale i v zahraničí, prihliadal aj na zárobkové, majetkové a osobnépomery žalovaného 1/, nakoľko účelom poskytnutia finančného zadosťučinenia je zmiernenie vzniknutej krivdy a nie je vytvorenie ďalšej na strane žalovaného 1/. Priznanie nemajetkovej ujmy

v peniazoch by v žiadnom prípade nemalo viesť k ekonomickej likvidácii žalovaného 1/ (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.01.2007, sp. zn. 30 Cdo/3536/2006). Žalovaný 1/ je slobodný, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Jeho jediným príjmom v súčasnosti je čiastočný invalidný dôchodok, nepracuje a je na invalidnom dôchodku. Je potrebné dodať, že žalovaný 1/ počas konania prejavil ľútosť nad smrťou manžela a otca žalobcov v rade 2),3) .Pokiaľ ide o samotnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tu sa súd inšpiroval aj paušálnymi náhradami uzákonenými v iných krajinách EÚ, napr. v Belgicku vo výške 12.500 eur za smrť manželky a dieťaťa, vo Francúzsku 10.000 eur za smrť manželky a dieťaťa.

58. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, nakoľko zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadať okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušenia práva k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu.

59. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. ,, statusu obete,, podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo dňa 6.3.2007č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. 10.2007 sťažnosť č. 7205/02. ESĽP uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. Ako aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp.zn. I.ÚS 2844/14).

60. Vzhľadom na uvedenú požiadavku kazuistiky súd príkladmo uvádza, že rozsudkom OS Námestovo č.k. 10C 56/2014 bola rodičom priznaná za smrť syna náhrada nemajetkovej ujmy 15.000.- € v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby, spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom OS Rimavská Sobota č.k. 14C 77/2015 bola za smrť manžela a otca priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému so žalobcov v sume 10.000,- € . Rozsudkom OS Košice č.k. 25C 1/2014 za smrť syna a brata bola priznaná žalobcom náhrada po 8.000.- €, rozsudkom OS Nitra č.k. 14C 23/2015 bola deťom za smrť matky priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každej s dcér po 7.000.- € . Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11 C 496/2015-225 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 25Co 258/2016 za smrť pri dopravnej nnehode bola manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 15.000.- €. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 8 C 21/2014-196 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 23 Co 337/2016 zo dňa 28.11.2016 za smrť manžela a otca dvoch detí pri dopravnej nehode. bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy manželke 10.000.- € a každému z deti po 7.500.- €. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C 276/2011-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina č.k. 5Co 315/2012-125 súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému žalobcovi po 10.000.- € v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode .

61. Súd má za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Pri priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadal i na príjmy žalovaného 1) , jeho majetkové pomery , súčasný zdravotný stav a vek taktiež prihliadal i na primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, vo vzťahu ku každému zo žalobcov do osobnostnej sféry ktorých bolo zasiahnuté. Pokiaľ ide o žalovaného v rade 1) ktorý udáva, že nemôže pracovať,

nakoľko je invalidným dôchodcom a jeho príjem je len 198,90.- € mesačne z rozhodnutia Sociálnej poisťovne č.l. 25 spisu vyplýva, že žalovaný 1) bol uznaný za invalidného z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 65 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Z uvedeného vyplýva, že mu nebol priznaný tzv. plný invalidný dôchodok(ktorý je priznávaný osobám, ktoré majú pokles vykonávať zárobkovú činnosť o 70 % a viac. Listinné dôkazy predložené žalovaným v rade 1) sú z prvej polovice roku 2016. Z týchto listinných dôkazov nevyplýva, že by žalovaní v rade 1) vzhľadom na svoj zdravotný stav a mladý vek už do konca svojho života nemohol pracovať, prípadne , že by dochádzalo k zhoršovaniu jeho zdravotného stavu. Pokiaľ ide o žalobcov v rade 1),2),3) žalobkyňa v rade 1) , ktorá udáva, že v dôsledku prežitej traumy zo smrti svojho manžela podstupuje psychiatrickú liečbu a pravidelne užíva lieky, tieto svoje tvrdenia súdu žiadnym spôsobom nepreukázala, rovnako súdu nebolo preukázané, že mal. žalobca v rade 3) má v dôsledku smrti svojho otca neustále pretrvajúce psychické problémy . (súdu zo strany žalobcov nebola predložená žiadna lekárska správa či odborný posudok). Žalobcovia 1), 2) a 3) nepreukázali, že by strata ich otca zanechala u nich následky fatálneho charakteru spočívajúce v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení zdravotného stavu a pod., preto súd im priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému po 10.000.- € a vo zvyšku nimi podaný návrh zamietol.

62. Podľa § 511 ods. 1 OZ ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

63. Uvedenú ustanovenie upravuje tzv. pasívnu solidaritu, ktorá je vyjadrená termínom ,, spoločne a nerozdielne,,. Je charakterizovaná viacerými subjektami na dlžníckej strane, ktorých povinnosťou je splniť dlh tomu istému veriteľovi spoločne a nerozdielne. Funkcia pasívnej solidarity spočíva vo väčšom zabezpečení pohľadávky veriteľa a uľahčení jej uplatnenia.

64. V zmysle § 15 ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. (označené ako ,, Priamy nárok poškodeného“)náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Z toho vyplýva, že poisťovateľ vykonávajúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti má pri uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody rovnaké právne postavenie ako osoba, ktorá škodu priamo spôsobila. Poškodený môže priamo od neho požadovať na súde alebo mimo neho náhradu škody . To však neznamená, že by z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. bolo možné vyvodzovať pasívnu solidaritu poisteného a poisťovateľa. Súd nie je oprávnený uložiť žalovaným povinnosť splniť záväzok spoločne a nerozdielne iba na základe vlastnej úvahy a bez zákonnej legitimácie. To platí pre konštitutívne, ale aj pre deklaratórne rozhodnutia (porovnaj tiež ,, Veľké komentáre , Števček a kol. Občianský zákonník II, C-H Beck, 2015, str. 1760).

65. Podľa § 76 CSP , samostatné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne

66. Podľa § 77 ods. 1 CSP, nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

67. Ak je v občianskom súdnom (sporovom) konaní na jednej alebo na oboch procesných stranách viacero strán, ide o procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne) . V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých strán v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám, sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne).

68. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaných 1), 2) , 3) (t.j. zo zákona č. 381/2001 Z.z.) nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich. To znamená, že medzi žalovanými 1),2),3) ide o pasívne spoločenstvo

samostatných spoločníkov. Právne úkony žalobcov, ktoré urobili voči žalovanému 1) nemajú preto právne účinky aj proti žalovaným 2),3). Preto súd vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a náhrade trov konania žalobcom rozhodol tak, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia ostatných z nich.

69. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP na základe ktorého ustanovenia súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

70. Pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania . Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto aby potom nemusel hradiť trovy . pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR , III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté . Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca . Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy(nie zo sumy žalovanej).Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „ úspech vo veci “(§ 255 CSP) , kedže ten , ako je uvedené vyššie , sa skúma čo do právneho základu , a nie čo do výšky priznaného nároku. (Viď. Veľké komentáre - Civilný sporový poriadok, Števček a kolektív, rok. 2016, str. 926,927) .

71. V danom prípade boli žalobcovia v rade 1,2,3 plne procesne úspešný čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu , ktorú nemohli nijako predvídať, pretože to objektívne nie je možné. Čiastočne zamietnutie návrhu žalobcov v rade 1,2,3 teda nie je prejavom procesného úspechu žalobcov , ale iba dôsledkom úvahy súdu. Žalobcov preto súd považuje za plne procesne úspešných a bol im priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1,2,3 iba z prisúdenej sumy , avšak v plnej výške.

72. O náhrade trov konania s poukazom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, že žalobcovia v rade 1),2),3) majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 1),2),3) z prisúdenej sumy vo výške 100 % s tým, že plnením jedného s žalovaných zaniká povinnosť ostatných.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e prípustné odvolanie.
Odvolanie sa podáva v potrebnom počte v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde v Čadci. (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 C.s.p.). O odvolaní rozhodne odvolací súd, ktorým je Krajský súd Žilina.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 363 C.s.p).

Podľa § 365 ods.1,2,3 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie e vykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené , alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie , ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej , má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 227 C.s.p.) Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľnosti bola zapísaná poznámka o súdnom konaní (§ 228 ods. 1,2 C.s.p.).

Vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúca povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami. Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. .

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie , ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 ods.1 C.m.p).